

Tưởng Năng Tiến - Biệt Phủ & Biệt Thự

Đem rình về hết nhà quan/ Bất dân gánh "lũ" tan hoang của nhà. [Võ Hồng Ly](#)-18/10/22

Tôi vốn duy tâm (và hơi duy cảm) nên gần như chả có tham vọng, hay khát vọng gì nhiều về vật chất. Trước khi về Trời (hay về đâu đó) tôi chỉ có ước vọng duy nhất là được ngồi trong khoang hạng nhất – First Class, hay Business Class cũng ok – trên một chuyến bay đường dài, từ châu Mỹ sang châu Á.

Sau khi xem qua giá vé, tôi đổi ý liền, tới mấy ngàn Mỹ kim lận. Ở quê tôi không ít người phải bán thân (hay bán thận) mà chỉ được vài trăm đô la thôi nên tôi đâu có điên mà... vứt tiền qua cửa sổ như vậy.

Đã vậy, tôi cũng hơi ngại ngần rằng cái thứ thường dân tị nạn như mình mà giả dạng làm du khách e cũng khó coi. Tôi còn sợ là mình sẽ vô cùng lúng túng khi được những tiếp viên hàng không tiếp đãi trang trọng quá.

Cách đây chưa lâu tôi cũng đã có đôi chút kinh nghiệm (rất phiến) khi bày đặt làm sang, liêu mạng thuê một cái phòng ngủ hơi mắc tiền ở Rangoon – Miến Điện. Vừa bước xuống taxi, nhân viên khách sạn túa ra chào đón khiến tôi hết hồn hết vía.

Họ đưa tôi vào một cái phòng rộng thênh thang có bàn ăn, bàn viết, bàn phấn, tủ lạnh, sofa tiếp khách to đùng, và cả hoa tươi trên table de nuit. Mình ên tui mà tới hai cái giường ngủ lận, cái lớn/cái nhỏ, ra nệm trắng tinh. Trên mặt gối còn có đặt mấy búp sen hồng tươi thắm và thơm ngát nữa.

Tôi chỉ dám nằm ké né chút xíu xiu ở mé giường thôi, và nằm thao thức cho tới gần sáng luôn vì không quen ngủ ở một nơi sang trọng. Đợi mặt trời vừa lú là tôi cúc ngay vì ngại cái cảnh nhân viên khách sạn (lại) chấp tay xá chào khi từ biệt.

Tôi trở lại với mấy cái nhà trọ rẻ tiền quen thuộc, chi phí chỉ vài Mỹ kim một ngày thôi – breakfast included. Tuy phải nằm giường hai tầng, và ngủ chung phòng với mấy cô/cậu Tây ba lô (xốc xếch) nhưng tôi cảm thấy thoải mái hơn nhiều. Tưởng chừng như mình là một con cá hồi, vừa tìm lại được đúng dòng sông cũ vậy!

Hoá ra Oscar Lewis cũng không sai lắm. Nhà nhân chủng học này đưa ra cái khái niệm culture of poverty (văn hoá nghèo) và tin rằng một kẻ sinh trưởng và nuôi nấng từ một gia đình – và

đất nước nghèo khó – như tôi rất khó thích ứng với những sinh hoạt của nếp sống phú túc nên cứ ... nghèo hoài, cho tới chết luôn!

Tui cũng sắp chết tới nơi rồi nên không có gì để phiền hà ráo rọi nhưng khi còn sống thì nhất định không để cái văn hoá nghèo biến mình trở thành một kẻ nghèo văn hóa.

Chỉ cần ngồi nhà – không phải tiêu dùng một đồng nào ráo rọi – xem một bộ phim tài liệu (Amazing Hotels: Life Beyond the Lobby) dài sáu tiếng, cũng đủ giúp tôi học hỏi rất nhiều điều kỳ thú về những khách sạn lạ lùng và sang trọng vòng quanh thế giới: Marina Bay Sands (Singapore), Giraffe Manor (Kenya), Royal Mansour (Morocco), Fogo Island Inn (Newfoundland), Icehotel (Sweden) ...

Thư viện và trung tâm sinh hoạt (life center) của [Mashpi Lodge](#). Ảnh: [mashpilodge](#)

Riêng Mashpi Lodge thì tôi coi đi coi lại tới vài lần. Mashpi được coi là “Five Star Ecohotel.” Có tên trong danh sách những khách sạn độc đáo của thế giới do National Geographic tuyển chọn, dù Mashpi chỉ chiếm một diện tích rất khiêm tốn, và nằm ẩn mình trong khu rừng mây (cloudy forest) xa khuất thuộc rặng núi Andean ở Nam Mỹ.

Chủ nhân là Roque Sevilla (cựu thị trưởng Quito, thủ đô của Ecuador) người trở thành triệu phú nhờ vào dịch vụ bảo hiểm và truyền thông, đã mua 1.200 mẫu Tây đất rừng với giá 350,000 USA dollars, và bỏ thêm 10 triệu Mỹ Kim nữa để xây dựng quán trọ Mashpi Lodge. Ông tâm sự: “Mọi người đều nghĩ rằng tôi điên. Everybody thinks I’m crazy.”

Với số vốn lớn lao này mà khách sạn chỉ có 22 phòng thì quả là “khùng” thiệt nhưng mục đích của Roque Sevilla không phải là đầu tư sinh lợi. Ông muốn cứu vãn, và bảo vệ, một phần rừng nguyên sinh đang bị mất dần vì sự khai thác quá tải của những công ty cung cấp gỗ.

Phần lớn nhân viên của Mashpi Lodge vốn là thợ làm rừng hay thợ săn. Nay họ đều trở thành những chuyên viên bảo vệ thiên nhiên. Kết quả là nhiều chủng loại (chim chóc cũng như động vật hoang dã) mất dạng từ hơn nửa thế kỷ đã có mặt trở lại trong khu rừng mây của Mashpi Lodge – theo ghi nhận bởi camera traps của nhà sinh vật học thường trú Carlos Morochz.

Tôi cứ nhìn cái khách sạn thiết kế toàn bằng kính (để du khách đứng ở góc nào cũng có thể tiếp xúc với thiên nhiên) với thư viện, phòng thí nghiệm, đài quan sát ... của ông thị trưởng Quito mà không khỏi ngẩn ngơ và chạnh lòng nghĩ đến giới quan chức ở đất nước mình.

Thay vì bảo vệ thì những kẻ này chính là thủ phạm đã phá nát rừng núi ở Việt Nam để khai thác gỗ kiếm tiền, và xây những biệt thự hay biệt phủ :

- Biệt phủ Yên Bái và tài sản bất minh
- Bất ngờ biệt phủ gỗ quý của lãnh đạo kiểm lâm
- Biệt phủ xây bằng 2.000 m³ gỗ quý của đại gia xứ Nghệ
- Hoa mắt trước biệt phủ rộng thênh thang bằng gỗ quý của ông Chi cục trưởng Chi cục Kiểm lâm Quảng Trị
- Vì sao quan chức lại có dinh thự, “biệt phủ” xa hoa đến vậy?
- Hình ảnh khu “biệt thự quan chức” ồn ào ở Lào Cai
- Biệt thự quan chức: Những dinh thự, biệt phủ “ồn ào” dư luận thời
- Biệt thự Sơn La là của em trai Chủ nhiệm UB Kiểm tra tỉnh
- Con gái nguyên lãnh đạo Ngân hàng Nhà nước đứng tên “biệt phủ”
- 137 biệt thự trong Khu Bảo tồn thiên nhiên Sơn Trà: “Tối mật” hay mặt tối của một toan tính
- Biệt phủ vẫn sừng sững sau những ồn ào

Bà Nguyễn Hải Vân, một chuyên viên về môi trường cho hay :

“Rừng phòng hộ ở Việt Nam đang suy giảm mạnh cả về diện tích và chất lượng. Chỉ tính từ 2004-2014, diện tích rừng phòng hộ đã giảm 1,7 triệu hécta, tương đương tốc độ suy giảm trung bình 23%/năm.”

Nhà báo Trương Châu Hữu Danh nhận xét :

“Trên khắp dải đất hình chữ S này, nhà gỗ triệu đô không hiếm. Nhưng những căn nhà này không thuộc về giới siêu giàu, giới doanh nhân. Những căn nhà này, trở trêu thay, lại là của cán bộ. Sau lệnh đóng cửa rừng, các món đồ gỗ, nhà gỗ này càng trở nên vô giá.

Một thực tế là nhà cán bộ càng to thì lũ càng lớn, dân chết càng nhiều. Những căn nhà xa hoa này được đánh đổi bằng mạng dân. Các vị ngủ có ngon không khi dưới chân mình là xác dân lập lờ trong lũ dữ?”

Theo tôi thì “các vị cán bộ” này đều vẫn ngủ rất ngon vì họ được bảo vệ rất kỹ trong những căn “nhà gỗ triệu đô” bởi chế độ hiện hành. Qua lệnh xử phạt “500 triệu đồng và cho tồn tại ‘biệt phủ’ của gia đình ông Phạm Sỹ Quý” ở Yên Bái, mọi người đều thấy được cái tâm, cũng như cái tầm, của những người hiện đang nắm quyền bính ở Việt Nam. Đất nước này tuy không nằm trên đường xích đạo như Ecuador nhưng số phận thì e đen đủi hơn nhiều.

